

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre . . . . . 10 frt-kr.
Felévre . . . . . 5 —
Negyed évre . . . . . 2,50 —
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény: Nagy-íratványtiszta, 1864. szám, Dusoosky ház, — a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.

Előfizetési helyben:
TELEGDI K. LAJOS és HÖ. CSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdájában a apostohivatalok után.

Hirdetési díj:
Nagy hasznos peit sorozat 5 kr.
Nagyobb terjedelmű és többször
hirdetéseknél az arányt a leg
olcsóbb ár értelemnek fol.
Bélyegdíj minden kiadás be
táratásáért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában
foglalt újdonság sora 50 krajcár.

Nyitár* ben megjelenő közle
mény minden peit sora 30 kr
Hirdetéseket felvételnek a kiadó
hivatalban, KUTASI I. könyv
nyomdájában, valamint ZICHÉER
MAN H. könyv. irodájában is.
Név nélkül vagy bérmentellel
beküldött levelek nem vétel
nek figyelembe.

Kéziratok vissza nem
adatok.

A somogyi levél.

(r. e) Báró Orczy Béla ideiglenes belügyminiszter tegnap felelt a híres somogyi levél tárgyában hozzá intézett interpellációkra. A hang a Jákobé, de a kezek Ezsaúé. — Orczy beszélt, de Tisza sugott! Tiszának pedig az ujjai hosszúak és szőrösök.

A belügyminiszter — hangzottak a felhivatalos táviratok — kijelenti, hogy az állítólagos somogyi főispáni levél birtokában nincsen és nem hiszi, hogy ilyen létezik — addig, míg az eredetijét meg nem mutatják. Ha pedig van, akkor annak közzététele büntető törvénybe ütközik, a melyet az illetékes bíróság ítél meg. A válasz tudomásul vétetett.

Mily sajtóságos megakadása a logikai láncolatnak!
A belügyminiszter birtokában nincsen egy ilyen levél. . .

Nincsen, mert ellopták tőle. Maskülönben minek fogták fegyelmi vizsgálat alá s mért függesztették fel azt a szegény belügyminiszteri hivatalnokot, ha olyan levelet lopott el, a mely — nem létezik? Vagy talán azt akarja mondani a miniszter, hogy a levél (a melyet — lehet — már visszavásároltak azóta) Tiszánál van, vagy megsemmisítették?

A belügyminiszter nem hiszi, hogy ilyen levél létezik addig, a míg az eredetijét meg nem mutatják. . .

A somogyi levél eredetijének eltűnéséről bizonyára gondoskodtak már. De igen jól mondotta Szalai Imre, hogy Tallián főispán, a mint az a levél közzétételét, lóhalálában sietett Budapestre, a miniszterhez, és a miniszter akkor nem kérdezte volna meg a főispántól, hogy hiteles-e ama levél, vagy nem? Vagy talán — tesszük hozzá a magunk részéről — neki is azt mondotta Tallián, a mit Somogy megye közgyűlésének mondott? Hogy t. i. csak a magánlakásán fog e levélről felvilágosítással szolgálni.

A levél magánlevél? Hát akkor mit jelentett a levéllel együtt közölt iktatószám?

Beszédét így folytatja a kegyelmes ur: . . . csak ez esetben (már mint a levél eredetijének felmutatása után) lehetek aztán feljogosítva, hogy szigorú vizsgálatot rendeljek el az iránt: ki az, a ki a törvény által tiltott uton magát egy ilyen levélnek jogosulatlan birtokába helyezte, s akkor oda fogok hatni, hogy ott, hol a büntető törvénybe ütköző cselekvény elő-

fordul, az illető a kiérdemelt büntetést el ne kerülje.

Tökéletesen igaz: a ki magán levelet lop, az büntetést érdemel. De a ki abban a levélben országos botrányt derít ki s a levelet mint büntető jogszabálytálta által és hozzá nyilvánosságra, akkor bajosan lenne büntethető. Ha p. o. egy oly levélre bukkanánk s vennék aztán magunkhoz, a melynek tartalma az volna, hogy Tisza Kálmán egy az ő nemzetellenes politikáját megunt titkos társaság a maga módja szerint megbüntetni szándékozik: talán nem úgy ítélne Tisza és Orczy Béla, mint a hogy a somogyi levél dolgában ítél. A büntető törvény paragrafusát a levél-tolvaj után a híres levélben leleplezett rablókra: a közszabadság, erkölcsök és jogok rablói, Tallián főispánra és exczellenciás czinkosaira kell alkalmazni.

A mint látjuk, az egész védekezés igen ügyetlen, pedig — Tisza faragható. Ügyesség tőle csupán az, hogy a válasz személyesen hazudozásait nem maga mondotta el, a kitől egyrészt ilyenekhez szokva vagyunk s a kinek hamar a szemébe vágják volna érdemelt czimeit — hanem elmondta egy derék, becsületes báró ember, a ki míg a király személye körül volt miniszter, bizonyára nem volt kénytelen oly dolgokat cselekedni, mint a minőkre kényserítik — a Tisza Kálmán személye körül. A társaság nevele.

Azt látjuk mi, hogy Tiszát nem annyira a többség, nem annyira a trón tartják felsziren, de oltalmazák a tulsó oldalon tiszteletben tartott illemszabályok. Cserepátonyi betyár-kifejezésekkel buktatta meg Lónyait. Hogy nincs most az ellenzéken ember, a ki olyan grombasággal torolná meg a Tisza-féle stikliket, a minőt azok — érdemelnek. Vannak esattán ós grombaságok, a melyek elől kitérni Tiszának sem lehetne.

Olyan parlamentben, melynek többsége a somogyi levélre adott válasz hazugságait is „tudomásul veszi” — ez az eszköz elvégre sem megvetendő.

— Országgyűlés. A képviselőház tegnapi ülése elején Baross miniszter törvényjavaslatot terjesztett be a helyi érdekű vasutakról szóló törvény módosításáról. — Majd a delegáció tagjaira történt szavazás után a válaszfelirati javaslat részletes tárgyalása következett, s mindjárt a czimzettel Eötvös K és Apponyi vitakoztak, A válasz felirat különben egy mó-

dosítást kivéve, melyet Falk előadó terjesztett elő, s melyet a ház a 9. bekezdésnél el is fogadott, változatlanul ment keresztül. Erre Feszty Lajos összeférhetlenségi és Schöber Ernő bíráli bizottsági tagok tették le az esküt. Majd Fenyvessy Ferenc interpellálta a kereskedelmi minisztert némely fővárosi banktulajonosok törvény kijátszásai iránt.

Es most következett az ülés legfőbb érdekű tárgya, Orczy miniszter válasza a somogyi főispán levele iránt beadott interpellációkra. — Ezzel vezércikkünkben foglalkozunk.

A ház nagy többséggel vette tudomásul Orczy választát — Szendrey Gerzson interpellációja után, mely az illeték-kiszabási hivatalok visszaéléseit ostromozta, az ülés véget ért.

— Belföldi hírek A képv. ház VII. bíráli bizottsága, tárgyalván Szabó Lajos a dunaszerdahelyi kerület antiszemita képviselője válasza ellen beadott kérvényt, az ebben foglalt panaszok kiderítésére vizsgálatot rendelt el, melynek megejtésével Münnich Aurél bizatott meg. — A mezőtúri választókerületben pártunk részéről a közelgő pótválasztások alkalmából két jelölt nevére is emlegetik: Hets Odónt, a ki az általános választás alkalmával kisebbségben maradt és Szentkirályi Albertet, a ki pártunki vüli állásából a függetlenségi pártba lépett. — Turóc-Szent-Mártonban a panszlovok nemzeti házat akarnak építeni, melynek az lenne a rendeltetése, hogy abban színházi és dalegyesületi előadások és másféle mulatságok és ünnepek rendeztessenek, ott helyeztessék el a könyvtár és ott legyen a kaszinó helyisége. Tehát egy teljesen ártatlan jellegű, közmű. ház — ha igaz!

Ellenzéki felirati javaslatok.

II. A mérsékelt ellenzék.

A mérsékelt ellenzék felirati javaslatát először is érinti a Horvát- és Slavon-országgal való kiegyezést, hangsúlyozza a kisebb kir. haszonvételek megváltását, a közg. bíróságot s ezután áttér a pénzügyi helyzetre. — A trónbeszéd erre vonatkozó részét idézve, így folytatja: „Mennyugvással fogjuk venni, ha Felséged kormányának előterjesztései ezeket az irányelveket tényleg kifejezésre juttatják; különösen ha ezentul azt fogják tapasztalni, hogy az utóbbi évek káros gyakorlatától el térve, minden fényűzési kiadás valóban melózták a személyi kiadások rohamos — növekedésének gát vették, és a tényleges kiadások az előirányzatnak keretében maradnak. Fölteve, hogy mind ezen irányokban teljes megnyugvást nyerünk, nem zárkozzunk el az állami jövedelmek fokozásának szüksége elől sem, bár mennyire megnehezítse ezt a kedvezőtlen közgazdasági helyzetet kívül, nemely főfontosságú jövedelmi források azon lekötöttsége, mely a monarchia másik államaival kellő óvatosság nélkül kötött vám- és kereskedelmi szövetségből ered. Elfogadjuk helyes alapelvek gyánant a közterhek arányos megosztására való figyelmet és a tulterheltes elkerülését, mely elvek által kizáratik

az eddig leginkább igénybe vett egyenes adóforrások fokozott kihasználása. — Fő szempontnak azonban azt kell tekintenünk, hogy a jelenlegi súlyos viszonyok közt a közterheknek legkevésbé és legkíméletesebb alakban öregitése is csupán a czélnak, t. i. a pénzügyi rendnek elér-e által igazolható.

Midőn 1875-ben a közfigyelem először irányult pénzügyeink zilalt állapotára fele, midőn akkor épp úgy, mint ma, a pénzügyi kérdés mondatott a mindent domináló kérdésnek, a nemzet áldozatkészsége bizonyára a helyzet magaslatán állott.

A közterhek nagy mértékben fokoztattak, az országnak egyszál és ezért gyenge közgazdasági organizmusa erejének majdnem végső határáig igénybe vétetett. Es ez a ropant remzeti erőfeszítés, mely Európa államainak történetében ritkítja párját, az utóbbi éveknek hibás, a tervszerűséget és gondosságot, de sőt még a kezelési rendet is nélkülözö pénzügyi politikája által eredménytelené vált.

Ennek nem lehet, nem szabad ismétlődnie.

Nem szabad elfelednünk, hogy azok az eszközök, melyek ma még igénybe vehetők, hosszú időre, míg az ország közgazdasági fejlődése új forrásokat nem nyit, az utolsó, melyek rendelkezésünkre állanak. — Nem szabad elfelejtenuk, hogy az országnak súlyos válságokkal küzdő gazdasági ereje, pihenést és kiméltetést igényelne, hogy tehát közgazdasági szempontból minden újabb teher visszautasítandó volna és csak azon nagy nemzeti és állami tekintetek súlyával — indokolható, melyek pénzügyeink rendezését feltétlenül szükségessé teszik.

Mindezeknél fogva meg fogunk ugyan felelni, törvényhozái kötelességünkhöz képest, a legmagasabb királyi trónbeszédben kifejezett azon várakozásnak, hogy „ama nélkülözhetlen intézkedések megtételénél, melyek az állam el nem odázható szükségleteinek fedezésére szükségesek, hazának közgyűlési javunkat, a szükségesnek tartjuk már most — köteles nyíltsággal és határozottsággal Felséged előtt kijelenteni, hogy új terhek megállapításához, bár oly alakban is, mely közgazdaságilag kevésbé nyomasztónak látszik, csakis úgy és azon feltétel mellett járulhatunk, ha ezek egy oly pénzügyi rendszernek alkotó részei gyanánt java-oltatnak mely a maga egészében a pénzügyi rendezés sikerének minden emberileg lehető biztosítékát tartalmazza. Mert a mily szilárdul hisszük, hogy a nemzet azon nagy érdekeknek biztosításaért, melyek pénzügyeink rendezésével összefüggnek, mind-nem lehet az áldozatra kész, épp oly erősen érezhetjük a nemzet képviselői, bü-

zük, hogy mi, mint a nemzet képviselői, a trónbeszédnek a legmagasabb királyi trónbeszédében kifejezett azon várakozásnak, hogy „ama nélkülözhetlen intézkedések megtételénél, melyek az állam el nem odázható szükségleteinek fedezésére szükségesek, hazának közgyűlési javunkat, a szükségesnek tartjuk már most — köteles nyíltsággal és határozottsággal Felséged előtt kijelenteni, hogy új terhek megállapításához, bár oly alakban is, mely közgazdaságilag kevésbé nyomasztónak látszik, csakis úgy és azon feltétel mellett járulhatunk, ha ezek egy oly pénzügyi rendszernek alkotó részei gyanánt java-oltatnak mely a maga egészében a pénzügyi rendezés sikerének minden emberileg lehető biztosítékát tartalmazza. Mert a mily szilárdul hisszük, hogy a nemzet azon nagy érdekeknek biztosításaért, melyek pénzügyeink rendezésével összefüggnek, mind-nem lehet az áldozatra kész, épp oly erősen érezhetjük a nemzet képviselői, bü-

Midőn ezekben a pénzügyi helyzetre vonatkozó nézeteket mely hódolattal Felséged elé tártuk, kénytelenek vagyunk hangsúlyozni, hogy hazánk még ezen kívül számos más bajokban szenved, melyeknek egyidejű

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Uj könyvek.

Több érdekes könyv jelent meg s küldetett be hozzánk, a melyekről e helyen emlékezünk meg röviden.

„Konzervatív magyar politika” czimzettel jelent meg Budapest Aignernél. A 194 lapnyi könyv ára 1 frt 50 kr.

A névtelenül megjelent mű a Tisza-kormány működésével való elégedetlenséget fejegetve, 12 pontban adja elő a „konzervatív politika” követelményeit, amint azokat szerző értelmézi.

A többi között követeli: Boszniának Magyarországhoz csatolását; az állami kiadásoknak megtakarítások általi leszállítását és a jövedelmek emelését az italdóval, hirlaplelyeggel, bórzeadóval; a közigazgatás államosítását; a felsőbb leányiskolák szana csökken-tendő; a bécsi Pázmáneumból kath egyetem állítandó; a Theresianum magyar része Budapestre hozandó; a váltóképeség megszorítandó, stb.

A könyv a többi közt a következő adomát is elbeszéli:

A megvakart Tisza Kálmán.

Azon emlékezetes nap után, melyen Tisza Kálmán honmentő beszédét tartotta, a

kormány báró Wenckheim Belát kérte fel, hogy ő Felségének jelentést tegyen. Ő Felségét, ki nagyon nyomott hangulatban volt, na gyon meglepte Wenckheim feltűnő vidámsága s miután előadását végig hallgatta, izgatottan kérdezte Wenckheimtől:

— Vajjon Tisza kész-e minden kikötés nélkül a kormányba lépni?

Wenckheim, kiről köztudomásu, hogy ő Felségének teljes bizalmát bírta s hogy bizonyos fesztelenség meg volt neki engedve s ő ezt gyakran az adomázásig felhasználta csak ennyit válaszolt:

— Tisza ugyan elfoglalta a várat, de fegyvereit lábunkhoz rakta. Különbön is az ehes ember nem szokta fujni az ételt!

Majd ő Felsége Tisza addigi konok ellenzékenységét vetvén fel, Wenckheim csak azt jegyezte meg, hogy a vakbuzgó szent Pál apostol is a keresztény üldözö Saulból lett.

— Igen, de református! — fakadt ki végre a király.

— Apja is híres kálvinista volt s még hiresebb adminisztrátor lett belőle. Különbön Felséged most már koronázott magyar király — folytatá mosolygva Wenckheim — s így most már megmondhatom, hogy az a híres

makacs kálvinista nyakizom üvegéből van. Kemény és merev, de ha egyszer megtörik, sohasem forr az többé össze s az egész test oly hajlékony lesz, mintha csont sem volna benne.

— Igen, de a pártja, — veté ellen ő Felsége.

— Valóságos steeple chase-ban rohan az a husos fazekak után.

Ő Felsége látszólag megnyugodott, oda-állt Wenckheim elé, megfogta kezét s azt mondá:

— Jó, de igérje meg hogy elfogadja az elnökséget s féken tartja.

— Igen, felséges uram, — szolt nevetve Wenckheim, — de már öreg legény vagyok s így csak addig, míg felséged meggyőződik róla, hogy mily könnyen meghagyja magát — vakarni.

„Gyümölcsészeti egyveleg” czimzettel Hornyánszky Viktor kiadásában 183 lapra terjedő kötet jelent meg. A művet a gyakorlat, a tapasztalat alapján Lisbald Béni írta. A könyv ára 1 fr.

Uj zene művek jelentek meg Nádor Kálmán zeneműkereskedésében: őt eredeti magyar dal, Palotásy János hagyatékából és Palotásy Gyulától; ára 1 frt; legújabb

budapesti népdalok három füzeté, hat népdallal Nádor Gyulától, egy füzet ára 30 kr.

Gyakorlati angol nyelv tan. Irta Dallos Gyula, sajtó alá rendezte Patterson Arthur egyetemi tanár. Negyedik, javított kiadás. Lampel Róbert könyvkiadónál jelent meg s 292 oldalra terjed. Az ára 1 frt 50 kr.

Gyakorlati tót nyelv tan. A hazai nyelvek tanulását akarta a tót nyelvtan megírása által előmozdítani Glósz Miksa fővárosi tanár A nyelv tan Lampel Róbertnél jelent meg s 208 oldalra terjed. Az ára 80 kr.

Megyetérképek A Lampel R. kiadásában megjelenő közigazgatási térképek harmadik kiadásából újabb megjelent három megye térképe, a melyeket hivatalos adatok alapján Hátsék Ignác m. kir. térképész rajzolt. A most megjelent három térkép Ung, Győr és Veszprém megyéket mutatja. A két elsőnek 20, a harmadiknak 30 kr. az ára.

Jókai újabb regényeinek füzetes kiadásából, melyet a Révai testvérek indítottak meg. „A három köfej” regény 6—8-ik füzeté került ki a sajtó alól. Egy füzet ára 20 kr. E füzetes kiadás megkönyviti a nagy író műveinek megszerzését, a ki bármit is írjon, mindig az igazi költőt találja meg benne. Regényeit pedig a legnagyobb nemzetek irodalma irigyelheti tőlünk.

gyógyítása nélkül a pénzügyek gyökeres orvoslása sem képzelhető, de melyek saját — jelentékenységükkel fogva is teljes mértékben megérdemlik figyelmünket.

Nem akarunk e pillanatban tüzetesen kiterjeszkedni a mostoha közgazdasági viszonyokra, melyekkel szemben az állami segítség lehetőségeit oly sajnosan korlátozzák az utóbbi évek könnyelmű pénzügyi politikájának következményei. Amde ha államháztartásunk állapota a nagyobb befektetések szünetelését kívánja is, maradnak azért a közgazdasági politikának oly feladatai, melyeket elhanyagolunk nem szabad, ha azt akarjuk, hogy népünk az állam fokozott igényeinek állandóan megfelelő képes legyen. És ha történet is az utóbbi években több üdös intézkedés közgazdaságunk érdekében, ezeknek sikerét nagyrészt megghiúsította az átgondolt rendszer hiánya és a legfőbb problémák ugyszóiván érintetlenül maradtak. A keresetmód egyszóval érintetlenül maradt. A keresetmód egyszóval érintetlenül maradt. A keresetmód egyszóval érintetlenül maradt.

Kiterjeszkedik a javaslat a törvénykezésre mely még mindig az avult írásbeli eljárás bekötésével; a bírói függetlenség és a bírói fejelem biztosítékai egyaránt elégtelenek; az 1869. évi helyes irányban megkezdett igazságtörvény reform, egy évtized óta pang.

A betegség, — ugymond — melyre itt rámutatunk, nem kevésbé komoly, mint az államháztartás zilált állapota; a gyökeres reform, az intézményekben és a kormányzati szellem teljes átváltozása itt nem kevésbé szükséges, mint a pénzügyi téren.

A reform nélkül a pénzügyek rendezése irányuló különben legcélzzerűbb intézkedések sikere is nagyrészt megghiúsulna. Mert szigorú takarékoság addig nem képzelhető míg az állam az uralkodó párt és az ennek szolgálatába állott befolyásos körök kegyeltjeinek ellátására alkalmas köztinteket tekintetik; és az sem képzelhető, hogy az állami jövedelmek azon nemei, melyeknek nagyobb mérvű kihasználását még célba vehetjük és melyeknek rendes beszedése a legnagyobb mértékben függ az ellenőrzés lelkiismeretes szigorától, a közgazdaságunk ilyen szervezete és ilyen szelleme mellett teljesen befolyjának; legkevesebbé hihető pedig az, hogy a haza polgáraiban az állam iránti kötelesek erze fokoztassék az államjövödelmeinek csonkítására irányuló hajlam csökkentessék, míg a laza felfogásokat a hatóságoknak példája is terjeszti.

De szükséges és a reform főleg azért, mert hazánk polgárainak midőn az országos állam minden terhére viselik, tartozunk egy európai állam jövedelményeivel is. Magyarországi fia elávetették magukat az általános védőkötelesség követelményeinek, csak úgy, mint más országok polgárai; adóterhek aránylag súlyosabbak, mint a legtöbb európai nemzetéi; az igények pedig mindket irányban folyton fokoztatnak; a népfelkelési törvény a katonai szolgálat kötelességét a lehetőség végső határáig kiterjesztette; az utolsó időkben alig múlt el év, mely valamely új adót, vagy a létezőknek fokozását ne hozta volna; most is az állam jövedelmeinek öregbítése tervezetik. És mindez oly időkben történik, midőn a nemzet egész gazdasági organizmusában a gazdasági élet kúzd.

Felszólunk! Ha a szük-

ségügy parancsolja, hogy népünk vállaira kiméretlen kezekkel ennyi terhet rakjunk, tartozunk ennek a népnek a megfelelő viszonzószolgáltatás s al. Tartozunk neki egy oly állammal, mely hivatását szabatosan teljesíti; tartozunk neki a biztos és gyors igazságszolgáltatás mindazon garanciájával, mely helyes bírói szervezetben, az anyagi és alaki jogszabályok megfelelő alkotásában található; tartozunk neki szakszerű, pártatlan, e kölcseleg kifogástalan, a szabadsági jogok tiszteletétől áthatott állami közgazgatással és a helyi ügyek terén szabadon mozgó önkormányzattal. Tartozunk neki összes szabadságainak, de különösen a választási szabadságnak tökéletesebb biztosításával, a közéletet megmetélyező minden befolyásnak eltávolításával. Tartozunk neki azal, hogy a tehetség és a jellem magát befolyásos összeköttetések és pártzolgálatok nélkül is érvényesíthesse. Tartozunk neki intézményeinknek olyan átalakításával és a kormányzat szellemének oly átváltozásával, mely a jogállam eszméjétől elválaszthatatlan eme jövedelmeket számára biztosítsa.

Csak akkor, ha a pénzügyek rendezésén fölül állami szervezetünknek új reformját világos tudattal és bátor kézzel keresztülvisszük, csak akkor, ha ekkép levonjuk és intézményeinkben kiépítjük a 48-iki nagy átalakítás következményeit: csak akkor fogjuk szilárd alapokra fektetni hazánk jövőjét mindazon lappangó államellenes törekvésekkel szemben, melyeket külső tüneteikkel el lehet ugyan nyomni apró rendszabályokkal is, melyek fölül azonban véglegesen diadalmaskodni csak a szabad állam helyes szervezetének folyton működő ereje és jötekonyasága, annak a nemzeti erkölcsre gyakorolt edző és nemesítő befolyása képes.

Ha e nagy feladatokat felfogja és megoldja, akkor az első öt éves országgyűlés em lékezetessé fog válni hazánk történetében. Ha pedig ezt elmulasztja, akkor közeletünk kiszámíthatatlan kárakraaz utolsó országgyűléseknek nyomdokain fog járni és azoknak sorsában részesülni; melyekről a történet alig jellemezhet más fel, mint azt, hogy terv nélküli opportunizmus nagyszámu törvényt alkottak nehányat jól, többet rosszat, a legtöbbet papíron maradt, de egészen véve a nemzet valódi szükségleteit fel fogni nem tudtak és azért egy párt uralmát ugyan megerősítették, de a parlament tekintélyét csökkentették, a nemzeti jellem erejét gyengítették, a közéletet tespedés és hanyatlás felé vitték." sat.

Irányi Dániel beszéde

(A képv. ház felirati utáijában.)

Beszéde kezdetén utal a választások alatt elkövetett visszaélésekre melyek oly mérvben felrögzültek, mintha ezek ellen bármely határozatok nem is léteznének. Az etetés és itatás, vesztegetéssel párosulva, nyíltan üzetett; a hivatalnokok és tisztviselők sok helyt nyíltan kerteskedtek, fenyegetéstől s erőszaktól sem riadva vissza. A választási elnökök sok esetben pártállást foglaltak el, hol ügyesen kiszámított rendelkezések útján, hol egyenesen hatalomszóval fosztva meg a polgárokat szavazati joguktól. Ilyen eszközökkel lehetett a nagy kormányparti többséget megalkotni. (Igaz! Ugy van! a balon.)

Hogy ez által a nép erkölcsi megmetélyeztetnek, azzal az illetők mit sem törődtek. Mit törődtek ezzel? Gyözni kellett bármilyen eszközzel! (Igaz! Ugy van! a balon) A hárszabályok, a büntetőtörvénykönyv pusztaszó, üres betű, akár csak a vetés középebe

helyezett ijesztő, melytől, minthogy soha sem mosdul, a madarak félni megszűntek. (Igaz! Ugy van! a szelsőbalalon. Egy hang: Jó madarak! Derűtlenség.)

A kormány ellenzte a választások felett itélő független bíróságot. Igaz, a belügyi és igazságügyi miniszterek rendeletet bocsátottak ki közgeihez, tiltva őket minden illetéktelen befolyástól. De néhai V. Ferdinánd király nevében is jelentek meg 48-ban parancsok a cs. kir. tábornokokhoz, melyek kötelezték azokat a magyar kormány iránti engedelmességre. Csakhogy a tábornokok jól tudták, hogy ha ezen rendeletnek nem engedelmekednek, nem büntetett, de ellenkezőleg előléptettni és kitüntettni fognak. (Igaz! Ugyvan! a szelsőbalon. Tetszés.)

A kormány maga — így folytatja — mint ilyen, megengedem, nem vesztegetett; közvetlenül nyílt nyomást a választókra nem gyakorolt, de tőrte, és ha maga nem rendelte is, megengedte, hogy ezen törvénytelenségek közegei elkövessék; megakadályozva, megcsönkítva a polgárok jogainak szabad gyakorlatát, meghamisítva a választások eredményét. (Igaz! Ugy van! a szelsőbalalon.)

A pillanatnyi siker becsebb, drágább volt neki a nemzet jövőjének biztosításánál. (Igaz! Ugy van! a szelsőbalalon.) Mert hogy oly nemzetnek, melynek fiaí undok pénzért hazafiai meggyőződésüket eladják, melynek tisztviselői lettek esküjük ellenére a törvényeket lábbal tiporják, jövője ingatlag alapon nyugszik, azt a világtörténelem igazolja. (Igaz! Ugy van! a szelsőbalalon.)

De nemcsak a távolabbi jövőre, — hatalom utáni sóvárgásában a legközelebbi időre sem vette számba az alkalmazott eszközök következményeit (Halljuk!)

Az igazságszolgáltatás javítását emlegetik. Ugy de vajjon azon ember a ki legszentebb politikai meggyőződését bor, pálinka, hitvány pénzért áruba bocsátja, habozni fog-e, ha hamis tanúság tételre kísérik meg, odaadni a maga lelkiismeretét? (Helyeslés a szelső baloldalon.)

Az állam jövedelmeinek fokozását nyilvánítják egyik fontos czéljuknak. De vajjon azon polgár, ki hazafiai kötelessége ellen nem tartja bűnnek politikai meggyőződésének elárúsítását, bűnnek fogja-e tartani a kincstár megkárosítását. (Helyeslés a szelső baloldalon.)

A közgazgatás jobb karba helyezését hirdetik. De vajjon az a tisztviselő, a ki megengedhetők tartja a törvényeknek megkerülését, sőt ha kell, egyenes megszegését a választások folyama alatt, törvényesben fogja-e kezelni az igazságszolgáltatást a választások után, ha pártjának, vagy magánosok érdeke s előjáróinak akarata az ellenkezőt sugallja? Es vajjon azon előjáró, legyev al-, vagy főispán, a ki egykedvetlen tartja, ha nem is utasította alárendeltjeit a törvényeknek ily módon való kijátszására, miként fogja őket később ellenőrizni, ha maga bűnrészesük volt a választások alatt? (Helyeslés a szelső baloldalon.)

Es vajjon azon miniszter, a ki mindezeket látta, tudta, hogyan fogja majd a választások után a közgazgatási hibák miatt feletré vonni a főispánokat, ha azoknak tulkapásait, törvénytelenségeit a választási mozgalmak alatt elnézni jónak látta. Mert, uraim, valamint az anyagi, egy s szellemi és erkölcsi világban is, minden összefügg. Minden oknak meg van a maga szükségeszerű okozata; minden erkölcs-telen tettnek erkölcs-telen tett és néha erkölcs-telen sorozat a következése, (Ugy van! Igaz! A szelső baloldalon.) és erkölcs-telen rendszer-

ből az egész erkölcsi rendnek megbomlása szokott következni. (Ugy van! balfeldől.)

Meglehet, hogy miként a mult országgyűlés alatt, ezuttal is a t. miniszterelnök ur egyrészt tagadni fogja a visszaélések nagy számát, másfelől saját pártjának menségére azt fogja felhozni, hogy oly visszaéléseket, minők ellen panaszkodunk, az ellenek és maga a függetlenségi és 48 as párt is elkövetett.

Am ne vitakozunk a visszaélések kis vagy nagy száma felett. A közvélemény tisztában van az iránt és azon körülmény, hogy aránylag nem sok kérvény adatott be, korántsem a többi választások tisztasága mellett bizonyít. (Ugy van! balfeldől.) A kérvények kevés száma egyszerűen annak tulajdonítandó, hogy a jogaikban sérelmet szenvedett polgárok nem bízza a bíráló bizottságok részrehajlatlanságában. (Igaz! Ugy van! a szelsőbaloldalon.) restelik koczkaztatni az ezer forintot és a többi költséget és fáradságot, mely a kérvényezéssel jár. (Ugy van! balfeldől.)

Jól tudom, — így folytatja tovább, — hogy valamint a választások felett itélő független bíróság felállítása végetti sürgetésünk, egy a választási visszaélések ellen tett panaszaink is el fognak hangzani; kifogásunk, felháborodásunk nem fogja megakasztani a dolgok rendes menetét, azok felett a többség napirendre terend és mi, hogy képviselői el vállalt kötelességünket teljesíthessük, kénytelenek leszünk az előnkbe terjesztendő törvényjavaslatok tárgyalásába bocsátkozni. Meg is fogjuk tenni.

Ezen törvényjavaslatok között, — a mint azt a királyi megnyitó beszédből megértettük — vannak fontosak, vannak elodáztatlanok. Mi azokat, ha a nemzet szükségének megfelelően, miként a multban, ezentul is szavazatainkkal támogatni készen vagyunk. Csak azt sajnáljuk, hogy egyetlen egynek kivételével, a többire nézve még csak egy szóval sincsen megjelölve a szellem, melyben azok szerkesztetni fognak.

Válmint sajnáljuk és kárnak tekintjük, hogy sok oly teendő, a mely nem kevésbé sürős, még csak érintve sincs a királyi trónbeszédben.

Mi részünkről, e mulasztást pótlándók, az általunk benyújtandó választásiratkban meg fogjuk jelölni az irányt, a melyet nézetünk szerint kell, hogy kövessenek a benyújtandó törvényjavaslatok (Ugy van a szelső baloldalon), válmint fel fogunk sorolni több oly javaslatot, melyeknek törvényény emelése az öt évi országgyűlésnek egyik feladatát fogja képezni.

Ezek között mindenesetre a legnagyobb súlyt fektetjük azon törvényjavaslatra, mely egy független bíróság felállításáról fog szólni, mely el a vitás választások terjesztendők lesznek. E nélkül nézetünk szerint az alkotmány üres forma, köpeny, a melybe az abszolút uralom burkolódik. (Ugy van! a szelső balon)

A pénzügyi és gazdasági bajok orvoslása iránt a kormány részéről a tett ígérlet nagy elbizakodottságnak tartja s nagy merészsegnek tartja ezen ígérletet a kormány részéről, mely 12 évi kormányzata alatt a legszomorubb helyzetbe sodorta az országot.

Más embereket és más rendszert kíván s a nemzet jövőjének biztosítását csak az ország függetlensége és önállósága alapján reményli. Ajánlja felirati javaslatának elfogadását (Élénk helyeslés a szelsőbalon.)

Vidék.

Kisújszállás, okt. 17.

Szüret! bájos hang. Ah, de névben el csak, többé nincs jelen! A boldog aranykorban volt itt, de most már nincs. Bus szállókertünk nem hangzott itt most vig dana, nem tüzelek tánc alá az ifju lábakat a zene hurjai, elnémult a hegedű, néma volt minden, mint a réghajdanban a babyloni vizek füzeire felfüggesztett hárfája izrael népének. Szállingózva, leverten lépdeltek nehányan az elpusztított szőlőkertbe, hogy ha netalán találnának izlelőnek nehány szőlőszemet, nem szőlőgerizet vagy fűrtöt, hanem valóban szemeket, nedvtelen, serethéz hasonló apró szemeket. A 600 holdnyi földterületen csak ritkán lehetett látni kiszállított hordókat, melyeknek fenekét is alig lepte el a lekapkodott silány fűrt.

Ha jósolni lehet az eddigi pusztítások után, úgy látszik ez volt utolsó, még pedig nyomoruit szürete városunk népének. Mi lekesíti dalra e télen a lakadalmas ifjakat? Mi fogja izletesekké tenni a téli friss esteket? Bizony pusztulunk, odott kéveként széthullunk, ha Bakhus meg nem őrzi hazánk bortermő völgyeit és nektáros halmait. Szánj meg bennünket Liceus, oszladd el aggodalmainkat, pusztítsd el, gyilkold le hazánk határain a filokszterát.

Vadabb, pusztitobb ez, mint hajdan a Csingiszkan hordai, mint Batu kan mongolai. Sok ferge van e mi kedves hazánkban, mely pusztit szent örökünkön, rombolja az öröknek hitt alapot.

Nemcsak a léleknek van már öldöklő ferge, hanem földünknek és földünk ékességének, a nektárt öntő halmainak is. — De mit ér a panasz, mit használ a sohaj! Könnyebb a szive a magyarnak, ha kiöntheti panaszát, tudja, hogy nem használ, — de mégis jól esik neki.

Sok vihar dult már keresztül hazánkban, bár megtörve, megfogva is el nemzet e hazán. — Mikor, mikor nem, el fog pusztulni a fillokszera-világ is, az amerikai vadvész, beoltva magyar vesszőbe, új borvilágot fog teremtenei hazánkban. Mig azonban felvirul ezen amerikai Eldorádó hazánkban, fesszünk erőnkkel e ferge elpusztítására. Ne nézzük össze-

A kosár.

— Regény. —

33.

Írta: V. Gaál Karolina.

— Önnél kedves Jenő látszó is van!? — Nézzen csak rajta Leonám, kétszáz lépésről meglátná-e, ha én szerelmes levelet olvasnék!?

Leona elpirult, s mondá: — Ha a szerelmes levél ön kezében volna, annyiról szabad szemmel is észre venném!

— Hát én ezen látszón, hogy ne látám, ha arám rendkívül izgatottsággal egy levelet olvas régi nevelőnéjével a réten!

— Igaz ugy volt! — felelt igen nagy zavarral.

— S a levél oly érdekes volt? — kérde figyelve.

— Nagyon, de nem engem, hanem a szegény Amáliát érdekelte! — felelt Leona aggódo felénkséggel.

— Oh Leona, én elhiszem, a mit mondasz, de mégis hatott rám, mikor széd arczod a levél miatt zavart lett... s most is az!

Es valóban nem tudta titkolni nagy zavarárt, keservét, mit a levél okozott.

— Ne kételkedj Jenő én bennem, kérte őt könnyes szemekkel, — hisz én csak egyedül ön vagyok!

— Bocsáss meg édes Leonám, oly rég láttalak, te azóta még szebb vagy, gondol'am valaki azóta elidegeníthetett tőlem! — Eppen ma volt az első eset, hogy véletlenül pesti tánczosommal, báró Petterivel találkoztam.

Mondá nevetve Leona, s elbeszélte a mai események e részét. Jenő meg volt lepve, mily vidoran adta elé Leona a grófnévali találkozást, s Petteriféleit.

Azonnal ő is elmondta, hogy látták meg egymást ma délelőtt Corneliával.

— Ó rá nézett, én rá néztem, — ám de meg nem ígéztem! — mondá nevetve; igen szép most is Cornelia, sőt valamivel szelendusabb kifejezést nyert arca; pillanatra meglepett, de nem hatott, remelem kedves Leonám egyikünk szive sincs megingatva!

— Enyim nem kedves Jenő!

— Enyim sem drága menyasszonyom.

S Leona karját kebléhez szoritva, felsiettek a parkon keresztül a kastélyba. A báró messziről sietett elibük.

XXI. Jenő váratlan megerkezése egész ünnepet szerzett a házban.

Tüstént kocsi küldött a báró Jenő anyjéért, — kinél már nejevel együtt volt látogatásban, s ez is ő nálok. Hegyiekért, s a tisztelendőért, Amáliát ki nem véve.

A mint Hegyiek megerkeztek, elbámult Jenő, hogy báró Petteri is velök jött. — Kedves Jenőm én az egész nyarat itt töltötök rokonomnál, illetőleg leendő arámál... s He gyieknél megtudván honlétedet, nehéz volt nekem a holnapot várni, hogy lássalak!

Jenő bemutatta a báróknak Petterit. A báróné jól emlékezett rá pesti estélyeiről.

Ez is egy volt ott, ki leányomat körül szállongta! — gondola magában.

Vannak fiatal emberek, kik különös kedvet találnak abban, ha a más arájának szepet mondhatnak.

Bár illedelemmel, de mégis Jenő unalmára esett Leona körüli kedveskedése. — Azonban még neki nem volt alkalma Leonát fiatal emberek társaságában látni, s figyelemmel kísérte tekintetét, modorát.

Leona igen szerette volna, ha Petteri ma ide nem jön, de mivel Jenő barátja volt, a legszivesebben kellett őt látnia.

megbomlása... a mult országyu... szterelnek ur egy... elések nagy szá... mentsegére azt... zeleseket, minök... zenek és maga a... s elkövetett.

HELYI HIREK. A kegyelet emlékeze.

November első napját, a kegyeletes em... lekezés, valláskülömbég nélkül ünneppé kezdi... tenni.

Es bár mit mondjon egyes hitfeleke... zet hitelve, napjainkban ezt nem elítélni, de... megdicsérni kell, mert végre is, az embe... rek hitéletének ritka szép nyilvánulása ez, s... vallás-erkölcsi tekintetben páratlan ha... tásu.

Megemlékezni azokról akik voltak, emlé... kezetre néhány ünnepélyes, megható órá... t szentelt, nagyon megnyugtató azon szivek... nem erzületére, a melyeknek érezni kell, hogy... mily könnyen áll mindenkinél az elfeled... kezés.

Van mindenkinek kedves halottja s bi... zonyára jól esik a szivnek a visszagondolás s... vannak halottak, a kik nem csak egyeseké, a... kiknek emléke nemcsak egyesektől várja a... megemlékezést, de a nagy közönségtől s a kike... nek emlékére az összesnek kell loróvni az em... lekezés kegyeletes adóját.

Közeledik ez évben is november el... sője... Vajjon például, nem az egész város ha... lottai e azok a névtelen félistenek, a kik a... honvéd temetőben porlanak, mint az 1849. aug. 2. szomorú debreczeni csatában el... hulltak — a szabadságerő?

Nem kötelességünk-e mindannyiúnknak... halottak napján a mindnyájunk halottjainak tar... tani őket, kik mindnyájunkért, a multért s jö... vőért vérezték...? Es annyj jelesek porlad a várost körül... vevő temetőjensekben.

A czeplédutcai temetőben ott porlado... zik Balogh Péter, a híres superintendens, ki szuronyok előtt is védte a protestáns egyh... ház jogait; közel van hozzá a nagy Révész Imre sírja... A theológiai ifjúság kegyeletes megemlékezésére nagyon érdemesek ök!... Ott van Csányi Dániel tanára, a ki 1848/9 ben is kideremete az utókor hálfáját, ott van Péczeley József, a kinek nem igen lesz a főiskolának jelesebb történelem tanára. S ott van Nagy Imre a költő sírja. Hát Szombathy István főbíró és nejének Veresmarthy Terézia asszonyának, a czepléd-utcai templom létesítőjének elhagyott sírja, nem érdemelne meg a kegyeletes megemlékezést? — A hatvan-utcai temetőben ott van a Csokonay sírja, s t. Nem érdemelne-e a halottak napján megemlékezést Szatmári Károly, a debreczeni hírlapiradalm szdmoru sorsu lelkes és jeles munkása, ki annyi nemes eszmét szolgált híven és önzetelen... Nem érdemeinek-e e jelesek egy kis emlékezést... csak egy parányi aldozatot tölünk?

jelentkezett. Itt azonban elutasított s tegnap pedig — miután időközben az itt szilárd... nak ismert Áron-czég is megajánlotta a 47.3000 frtot, a tanács ez utóbbinak adta ki a regalet. E tárgyra még visszafogunk térni. — Ezuttal még megemlítjük, hogy Weiss Nándor a tanács ezen eljárása ellen lépéseket fog tenni, a tanács pedig eljárását a 30 éves régi bérlő iránti méltányossággal és a helyi patriotizmussal indokolja eljárását. — Mondanunk sem kell, hogy mi a regale városi házi kezelés mellett vagyunk, ugy, a mint azt — Kossuth Lajos által is helyeselve — Arad városa intézi. Mután a bérletkiadásáról megemlünk, a melynek nézetek bönven, ezuttal azt jegyezzük meg, hogy a városi bérlet-árak emelkedése igen örvendetes, de ténynek szomorú háttere azon kétségbevonhatlan igazság, hogy városunk eddig époly könnyelműen és lelkiismeretlenül járt el a szesz-regale bérlettel, mint a földbirtokok bérletével; ezen bérletek, akkor rugnak fel, a midőn a terményárak csökkennek, vagyis — eddig potomárou pazarolták a bérleteket. Erdemes lenne ezért felelősségre és számadásra vonni azokat, akiket illet.

A h-szoboszlói választás. Hogy a kormánypart mily kénytelen és büns eszközökkel akarja keresztül hajtani a h-szoboszlói kerület kormp. feljöttét, azt kimutattuk tegnapi közleményünkben. De kitűnik ez a rossz szándék abból is, hogy a választás vezetésével tulnyomó számu hivatalnokok bizattak meg. V. elnök Czeglédi Lajos h-szoboszlói polgármester, jegyző Szivós, ugyanitteni főjegyző, azután szerepel még három községi jegyző, köztűttük Szekeres ur is, a kiről éppen tegnap mutattuk ki, hogy mily érzékkel bír a szabad választás alkotmányos joga iránt! Bizony nem szeretnénk H-Szoboszlón is megérni egy kaposvári; és czeplédi választást!

Színház. Szintársulatunk, dacára annak, hogy a viszonyokhoz képest jó előadásokat produkál, egy-két estét kivéve, rendszeresen házak előtt játszik. Ez, miután az idény már három hetes, — oly jelenség, a mellyel foglalkozni kell. A korai idény, a rossz idő, a szüretek mindenesetre közrehatottak erre nézve, de az ok kereshető másutt is. Az eddigi udjónások, „Don Casar“, „Aranyhalak“ nem képeztek valami szerencsés választást. Baj az is, hogy a műsoron egymás után 4—5 dráma is következik, a mi e műfaj látogatásának kárára van; a drámának és operettnak váltakoznia kellene. Az sem kecsesítő hogy az első rendű tagok (kivált a direktorok) akkor játszanak, a mikor kedvűk tartja és a segítségintés akkor is nagy szerepet játszanak, a mikor erre szükség nincsen. Elég baj, hogy némely szerepökörben viszont nagy szükség van erre. Az üres házakat okozhat továbbá a helyárák. Most már megvagyunk arról gyözödvé, hogy a régi helyárák mellett az igazgatóság jobban boldogult volna. Imé, látjuk, hogy földszinten a támlászek sorokból megteelik az első két-három sor és megteelik az olcsó, utolsó sorok, közepén pedig tátongy üresség mered reánk. Legyen három 1 frt 20 kros sor, de a 80 krajczáros sorokat előbbre kell vinni. — Debreczenben továbbá a kedvezmény jegyek intézménye (pedig ez a sürü garas a ritka forint helyett) ki nem küszöbölhető, sőt a rák felemelése és kiadásuk oly nemű korlátozása is, mint a hogy az igazgatóság a jegyek kiadását egyetlen egy órára (!) szorította, inkább jár karral, mint haszonnal. Ez iránt okulhattak volna az igazgatók az Aradi Gerő példáján — A kedvezményjegyeket 5 krajczár áremelkezés nélkül és egész nap kell árulni — Midőn e jóakaratu figyelemzetésünket ajánljuk az igazgatóság figyelmébe, azért a közönséggel szemben is megjegyezzük, hogy elsőrendű társulatot csakis elsőrendű pártfogás mellett igényelhet. — Két-három egymásután következő rossz saison mellett azonban ezen igényre minden jogot elvesztett! Ezen esetben csakugyan kis társulat kellene Debreczennek és nem Margó Czelia, Halmainé és Medgyaszai Evelin. Az idény előhaladásából azonban kedvezőbb viszonyokat várunk. — Tegnap — összevágó előadásban — csekély számu közönség előtt ismételtetett Bercziknek „Jóteknység czelra“ című, mulattató vígjátéka. Holnap „Romeo és Julia“, szombaton a „Királyfogás“, vasárnap „Felső Klári“, hétfőn pedig „Branckovics György“ adatik, a czim-szerebben Mándokival. Jövő heten két udjónság kerül színré: „Sarah grófné“ és „Uf király.“

Kézrekerült tolvaj. A napokban az aradi várból egy kapitánytól mintegy 300 frt értékű holmit loptak el. Ezek közt volt 5 db tiszt kabát és 3 bluz, még pedig 1 bluz eremmel, — 14 férfi ing, 14 zsebkendő, 5 lábravaló s más apróságok. A tolvaj a deb. III-ik ker rendőrkapitányságnál maga jelentkezett ez pedig nem más, mint Tóth Kálmán nevű debreczeni lakatos, ki mint katona követte el a lopást. A tolvajt letartóztatták s miután betegnek találtatott, beszállították a kózkórházba.

Ujesküdtészeki tagok. A sajtó vétségek felett itélő debr. esküdtészek szolgálati lajstroma a következő 1888-dik évre összeállítván az esküdtékek osztályokba sorsolása tegnap történt meg. Az eredményt térszükében később fogjuk közölni.

Uj áru dijszabások. A m. kir. államvasutak üzemében álló bilhári helyierdekű vasut személy dijszabásához I. áru dijszabásához II. pótlék, mely nevezett vasut összekötő vonalának megnyitása napjától érvényes — ép életbe. Ezen pótlékek a m. kir. államvasutak dijszabási osztályában kaphatók. Nyír egyháza-mátészalkai helyierdekű vasuton folyó évi november hó 1 én a megnyitás napjától érvényes helyi dijszabások I-ső füzetéhez az I. pótlék s ezenkívül a dijszabás II. részének új kiadás léptetettik életbe, melyek a dijszabások részbeni mérseklését foglalják magukban. Az I-ső füzete első pótléka és a dijszabás II. rész kiadása az állomásokon, valamint a magyar északkeleti vasut vezérigazgatósága, mint üzletvezető igazgatóság anyagkezelő oszta-lyában (Budapest, lánchíd utca 1-ső szám) harmincz krajczár ár mellett megszereshetők.

Czeplédutcai rendezés. A Czeplédutcai rendezés ügyében — írja a „Debr. Ell.“ a czeplédutcai háztulajdonosok kérvényt adtak be a városi tanácshoz, mely azt véleményezés és javaslatlétel végett az építészeti és szepítészeti szakbizottsághoz tette át. E bizottság vasárnap tartott ülésen vette elő a kérvényt, mely városunk ezen egyik legnagyobb forgalmu s már is legszebb utcájának rendezését három fő irányban kívánja keresztül vitetni: aszfaltírozás, új terv szerinti fásítás és új kövezés. A háztulajdonosok kérvényökben hajlandóknak ígerkeznek hogy az aszfaltírozás költségeinek egy részét a legnagyobb készséggel magokra vállalják. A szak-bizottság egy szűkebb körű bizottságot alakított saját kebeléből, azon utasítással, hogy ez utca rendezés tervét és költségvetését a városi mérnöki hivatal közbejöttével készítse el s a kivétel módokat felől terjesszen a tanács elé javaslatot. A bizottság Komlóssy Dezső, Varga Ferenc építész, Steinberger Gyula mérnök Szikszay József, továbbá Balogh Mihály városi főmérnök és György Kálmán mérnök, urakból áll. Debreczen szepítésének és kényelmességének érdekében mindenesetre kívátoos, hogy ugy a Czepléd-utca, mint városunk többi utcái, különösen a főbb közlekedési erek, csin, tisztaság, kényelem tekintetében minél előbb megnyerhessék mind ama feltételeket, — melyek nélkül egy nagyváros, magyarországi arányokban, minőnek szeretjük magunkat tartani, el nem képzelhető. A czepléd-utczán kívül, melyen ékeskedik a díszes városi színház a góth izlésű új ref. templom, hol annyi vagyonos polgár lakik, s nagy üzletek, kávéházakkal váltakoznak, sűrűs rendezés, — állásleg aszfaltírozást vár legelső sorban a magyar állam vasutak indóházához vezető Nagy- és Kis Várud utca is. Nem kételkedünk, hogy az ottani háztulajdonosok is örömet magokra vállalják a szép és czelszerű aszfalt gyalogjárda költségeinek méltányos részét. Csak tessenek megindítani a mozgalmat!

Debr. termény- és áru rak-tár részvénytársaság 1887. szeptember 18-ri forgalmi kimutatása. Készlet szept. 1-én 29122.76 kg. 169980 frt biztosítási értékben. Beraktározott szeptember hóban 26696.29 kg. 159080 frt bizt. ért. összesen 55819.05 kg. 329060 frt bizt. ért. Kiraktározott szept. hóban 3210.87 kg. 18280 frt. b. é Készlet szept. 30-án 52608.18 kg 310780 frt biztosítási értékben.

Vasuti elgázolás. Tegnap d. e 10—11 óra közt Kovács József favágót a külső Guthon elgázolta a vonat s oly súlyos sérüléseket kapott, hogy azonnal szörnyet halt. Az illető ittas állapotban felakart ugrani a már elindult vonatra, így maga volt okozója a bekövetkezett szerencsétlenségnek.

Figaró ir? hogy t. i. az öreg Ailmos császár már 3 éve meghalt s mint hajdan Szulajmán szultán halálát titkolták, ugy uralkodik helyette egy Vilmos császárhoz hasonlító porosz tanító? B.: Tyhű! meg ne tudják a mamelukok mert ha Tizza Kálmán megtalál halmi. ök is más valakivel helyesítik a „jökédvő adakozót!“

A zártézi kut munkálatai hetek óta szünetelnek. Általában e munka igen lassan halad Hol a furó szorul bele a kutba, hol más baj történtk Most az képezi a bajt, hogy nincsen a munkához megkívántató — alkalmas cső. Zsigmondy halasztást kért mindaddig, míg csöveket készített. Talán sok is lesz már a halasztás?!

Ermelléki hírek. A szüret az Ermelléken megkezdődött A kínálat nagyobb a keresletnél. Eddig történtek vételek 7—8 frtjával hektolterenkint.

Itjusági istenitisztelet. Jövő vasárnap, folyó hó 23-án a főiskolai tanuló ifjúságnak a nagytemplomban, d. e. 11 órakor tartandó istenitiszteletén Szabolcska Mihály esküdt felügyelő és köztanító ur fog prédikálni.

szállt; a légnymás főleg keleten nagyobbodott. Az idő északnyugaton kevés esővel változó, keleten és délkeleten még esős, boros.

Megbízható gyógykezelés. Zavart emésztés-el ellátott egyének, kik é vágyhiányban, felfúvadásban, gyomorgörcsökben és rendetlen székelésben szenvednek, a „Moll féle seidlitz por“ használata által rövid idő mulva visszanyerik egészségüket. Egy doboz ára 1 frt Sztéküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és cs. k. udv. szállító Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Közgazdaság. Gabnaárak. (Budapest terménytőzsde október 18.) Buza tavaszra 7.26—7.28 Buza őszre 6.92—6.94 frt. — Tengeri 1887 jul.—augra 5.67—5.68 máj. — júniusra 5.65—5.66 frton. — Zab őszre 5.80—5.81 frton. — Káposztarepcze augusztus— szeptemberre — — frton.

Sertésvásár. A kőbányai sertéskeresek. csarnok távirata. Okt. 18. Az üzlet élénk, magy. urasági öreg nehez 43.50—44. frt/magy. uraság fiatal nehez 45.50—46. — frt/magy. uraság fiatal könnyű 45.50—46.50 frt/magy. uraság szedett nehez 43.—44.— frt/magy. szedett közép 44.—44.50 frt/magy, szedett könnyű 45.—46.— frt/mag. romániai bakonyi átmeneti nehez —.— frt/mag. bakonyi átmeneti közép —.— frt/mag. romániai bakonyi átmeneti könnyű —.— frt/mag. román. átmeneti eredeti közép —.— frt/mag. szerb. átmeneti nehez 42 —.—43.— frt/mag. átmeneti közép 42.—42.50 frt/mag. szerb. átmeneti könnyű. 41.—42.— frt. hízó a vasutról mázsalva —.— frt/mag. hízó 1 éves élősulnyban —.— frt/mag. hízó két éves élősulnyban (makkos) —.— frt/mag. öreg makkos sertés élősulnyban, 46% levonása —.— frt/mag. Az árak hízalt sertéseknél páronkint 45 kg. 1%-os levonással métermázsánkint értendőek. Romániai és szerbiai sertéseknél, melyek mint átmenetiek, adattak el, a vevőnek páronkint 4 forint aranyban vám fejében megterítettik.

Sertéselét szá m. okt. 16-án volt készlet 89.845 okt. — 17-én érkezett 508 elszállítottat 571. Maradt készletben okt 10-én 89782 drb.

A közönség köréből.*

Tek. szerk ur! Még mint bírák felegyháza tanító fizettem példányra, azonban mind maig sem kaptam meg (reklamációim dacára) sem mostani, sem régebbi czimemre a példányomat. S a helyett küldtek 1 frtos példányt s azon ígéretet, hogy 10 frtos példányt szeptember közepe táján várhatom. A határidő már jócskán elmúlván, a kiadókat e helyen szolítom fel példányom elküldésére.

Debreczen, 1887. okt. 19. Tisztelettel Rózsa Ferencz, a debr. collegiumban.

Ezen rovatért melyben közérdekű felszólalások díjtalanul közöltemek, a szerkesztő csakis a sajtóhatóságokkal szemben vállal felelősséget.

SEKESZTŐI POSTA V. Zs. urnak, helyben. Több koldemény után ítelhetének. Ezt nem közölhetjük. H-Szoboszlóra. Post festa.

Debr. Színház. Holnap, pénteken, adatik ROMEO és JULIA. Sakespeare tragédiája. Felelős szerkesztő Gáspár Imre. Kiadó Kutas István.

Bérbeadó föld. A hatvan útczái részen fekvő 7 hold újosztásu föld haszonbérbe kiadó. Közlebit megtudhatni Tassmer Húgónál N.-Várud utca 2083 sz. a.

HIRDETÉS. Zálog-kölesőn intézetemben, mindazon tárgyak, melyeknek határideje lejárt, folyó évi október hó 26-án délután három órakor árverés után iparhatósági kiküldött jelenlétében eladnakt. Kelt Debreczen 1887. Katz Jakab Bejárat: Teleki utca felől jobb oldal 2-ik ajtó.

TEMETKEZÉSI INTÉZET DEBRECZENBEN.

Van szerencsénk a nagyérdemű t. cz. közönségnek szives tudomására hozni, hogy helyben számos év óta fenálló temetkezési intézetünket, tekintettel az e téren városunkban is tapasztalható fokozatos haladásra, a mai kor kívánalmaihoz képest

egészen újonnan rendeztük be.

Pontos és méltányos eljárásunk folytán szerzett bizalomnál fogva, melylyel a kegyeletes érületű gyászoló felek üzletünket már eddig is kiváló pártfogásban részesítették és részesítik, tekintettel kívántunk lenni a n. é. közönség érdekére s intézetünkben kitünő minőségű, **első rangú gyári telepekről származó** sirkövekből

sirköraktárt állítottunk fel.

A sirköveket 6 forinttól felfelé, a legnagyobb választékban, lehető jutányos árban, **sőt gyári árban** bocsátjuk a t. közönség rendelkezésére.

Üzleti viszonyaink, széles körű előnyös összeköttetések és helyzetünknel fogva hangsúlyozni kívánjuk, hogy intézetünkben egyszersmind a legegyszerűbbtől kezdve a legdiszesebbig

ÉRCZKOPORSÓ-RAKTÁRT

tartunk fenn, mely koporsók a helyben létező gyárunkban állítatván elő, ezek tekintetében sem az ár, sem a kiállításra nézve velünk senki nem versenyezhet; azon helyzetben vagyunk ennél fogva, hogy érczkoporsóinkat 6 forinttól kezdve a legkülönbözőbb árban gyári áron szolgáltatjuk.

Elvállaljuk továbbá: **temetések rendezését**, hallottas kocsijaink a legszerényebb igényeknek is megfelelők; disz és üveges kocsink a fokozottabb kívánalmakat is kielégíti.

Megjegyezzük egyuttal, hogy nagyobb temetéseknel **egyedül a mi intézetünk nyújtja azon előnyt**, hogy a temetések alkalmával a gyászoló családnak ingyen és **minden díj nélkül** bocsát rendelkezésére egy e czélra szerzett **gyászkiéretti magán kocsit**.

Midőn ezeknél fogva intézetünket, mely az igényeket minden irányban egyedül kielégíteni képes, a nagyérdemű t. közönség szives figyelmébe ajánljuk, egyszersmind felemlítjük, hogy intézetünkben a temetésekhez szükséges

mindennemű felszerelést,

mely ugy minőség, mint jutányosság tekintetében más helybeli készítményt jóval fölülmul, a legpontosabban szolgálunk ki.

Kérve további nagybecsű pártfogását.

Tisztelettel

FODOR J. és GEBAUER

temetkezési intézet, — érczkoporsó gyár- és sirköraktár — tulajdonosok Debreczenben.

LEGJUTÁNYOSABB ÁRAK.

SZEDLÁK JÓZSEF

férfi-szabó

DEBRECZEN, Piacz-utca 2143. sz. a

Ajánlja melyen tisztelt vevőinek és a t. cz. közönségnek az **őszi és téli idényre** dusan felszerelt raktárát mindennemű bel- és külföldi szövetekben, nemkülönben hazai gyártmányu brassói és gácsi posztokban szives megtekintés és megrendelésre.

Ajánlja továbbá

kész férfi-ruha raktárát,

melyben **szokott jutányos árak mellett, nagy és szép választékban** kaphatók — a saját műhelyében készült —

őszi felöltők, öltönyök, téli kabátok, köpenyek, utazó bundák

és egyéb férfi ruházatok.

Ügyesek nélkül, utazók és utazásuktól éjnek teljéig!

Legjobb megtakarítás.

Jelszó: Jó, olcsó, pontos, valódi. Több ellármény!

Mindenkinek, ki szükségletét gyarmatárak, különlegességekből általunk szerző be. Egy próba rendelés által meggyőződhetik a mi cikkünk felől, melynek mi sincs veszélyezve, mert a nem tetsző cikkeket készségesen cseréljük, vagy az érte járó összeget visszafizetjük. Nem létezik nagyobb valódiság! Uj! Kávé alkarez, 4 deka elég 5 ko. kávéhoz. Ingyen minden kávéküldeményhez, mely által a legolcsóbb fajta kitünő ízű lesz.

Tekintve a kávé árának rohamos emelkedését, mivel az olcsó fajtáknál alig néhány krajczár különbözet van: csak is a finomabb és legkitünőbb fajokat ajánljuk. Ezuttal ajánljuk még, a mi kiváló kávé vegyületeinket.

Jáva pótkávé 4 kilójával	3 frt 20 kr.	5 „ I-a angolna vastag darabok	3 frt 85 kr.
Mocca	2 frt 50 kr.	8 Adag Tengerirák	csak 4 „ 15 „
5 ko. Ceylon finom zöld kit.	6 „ 97 „	2 ko. Kaviár új	4 „ 05 „
5 „ arany jáva zamatos	6 „ 93 „	4 Liter Jamaica Rom	4 „ — „
5 „ gyöngy jáva zöld igen finom	7 „ 60 „	5 „ Kóvár hering körülbelül 40 drb.	1 „ 70 „
5 „ arabiai mocca finom	7 „ 10 „	5 „ Édes Narancs	1 „ 35 „
Amerikai kivétel	2 „ 50 „	Kis halak, ledácskába 240 drb. 1 K.	2 „ 40 „
Thea olcsóbb mint a kávé 1 kl. s csomagokban	2 „ 50 „	fűrtfogó kis halak 4 1/2 K. tisztán	2 „ 45 „
1 ko Congo csak	3 „ 50 „	„ Nagy halak	2 „ 80 „
1 „ Souchong	3 „ 50 „	Levegőn szárított nagy halak	3 „ 05 „
Pecco-Souchong	4 „ 70 „		
5 „ 1 Horádcska orosz koronásardina	1 „ 70 „		
5 „ „marivirozott Hering	2 „ 10 „		

Minden díjmentesen és csomagolás nélkül, utánvét jutalek nélkül. Kimerítő árjegyzék sok százféle fogyasztási cikktől ingyen és bérmentve.

Stückrath és Tárca áruk-kiüldeménye Hamburgban.

MOLL SEIDLITZ POR

Tavaszi gyógyítás.

Nyári gyógyítás.

Őszi gyógyítás

Téli gyógyítás

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyár-jegy egy sas és MOLL A. sokszorosított czéje látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, nyálk, gyomorégés, májbjajok, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknek. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktár k az ország minden nevezetesebb gyógyszerártaiban. MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett. 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívesen „Isten tisztelete meg“-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és sőt könnyűvé teszik.

Tisztelettel

Steinko Ján. F. lelkész Honnetschlag-ban.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Legjobb bedörzsölő-szer

csusz és minden

meghűlési betegségek ellen.

Csak akkor valódi, ha minden üveg MOLL A. védjegyet és aláírását viseli.

Bedörzsölésül sikeres használati közvény, csusz, mindennemű testfájdalmak és benuulásnál; borogatás alakjában minden sérelem és sebnél, daganatok gyuladásoknál. *Belsőleg* vízzel vegyítve hirtelen rosullét, hányás, kolika és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 80 kr. o. é.

Raktárak az ország minden nevezetes gyógyszerártaiban és anyag kereskedéseiben.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitünő Moll féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál.

Mély tisztelettel Hornof, lelkész Micholup-ban

Raktárak Debreczenben: Gölt Nándor, Dr. Rotschnek V. Emil, Tamássy Károly gyógyszerártaiban, Gerébi Fülöp és Szepesy Antal kereskedőknél.